

MD 40

Metodološki dokument

ISSN 1840-1074

KLANJE STOKE I PERADI U KLAONICAMA

Bosna i Hercegovina

**Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine**

**Federalni zavod za statistiku
Federacije
Bosne i Hercegovine**

**Republika Srpska
Republički zavod za statistiku**

Sarajevo, 2015.

Izdaje: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine,
Zelenih beretki 26, 71000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina
Telefon: +387 33 91 19 11; **Telefaks:** +387 33 22 06 22
Elektronska pošta: bhas@bhas.ba; **Internet stranica:** www.bhas.ba

Odgovara: Fadil Fatić, zamjenik direktora

Podatke pripremili: Fahrudin Subotić, Ljubiša Eskić - Agencija za statistiku BiH
Fehrija Mehić, Elmina Ramić-Lukač - Federalni zavod za statistiku FBiH
Lazo Šegrt, Nada Šobot - Republički zavod za statistiku RS

Lektura: Janja Jaković

Dizajn i prelom: Lejla Rakić Bekić

Molimo korisnike Publikacije da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor.

Sadržaj

PRAVNI OSNOV	4
METODOLOŠKA OSNOVA	4
Cilj i sadržaj istraživanja.....	4
Jedinice posmatranja.....	4
Obuhvat istraživanja	4
Način i vrijeme prikupljanja podataka.....	4
Obaveza zaštite ličnih podataka	4
DEFINICIJE I OBJAŠNJENJA	5
Osnovni pojmovi.....	5
Nivo objave podataka.....	5
ORGANIZACIJA ISTRAŽIVANJA	6
Organi za provođenje istraživanja.....	6
Obrada i objavljivanje prikupljenih statističkih podataka	6
Obrasci.....	6

PRAVNI OSNOV

Istraživanje se provodi od strane entitetskih statističkih zavoda: Federalnog zavoda za statistiku i Zavoda za statistiku Republike Srpske na osnovu Zakona o statistici u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 63/03 i 9/09) i Zakona o statistici RS („Službeni glasnik RS“, broj 85/03). Kompilacija, agregiranje i međunarodno izvještavanje za nivo BiH je u nadležnosti Agencije za statistiku BiH u skladu sa Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 26/04 i 42/04).

METODOLOŠKA OSNOVA

Cilj i sadržaj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je da se prati klanje stoke i peradi u klaonicama na području Bosne i Hercegovine.

Prema UREDBI EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA broj 1165/2008/EC od 19. novembra 2008., Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Federalnim zavodom za statistiku Federacije BiH i Republičkim zavodom za statistiku Republike Srpske, treba osigurati slijedeće podatke:

- broj, živu težinu (bruto težinu) i težinu trupla (neto težinu) goveda, svinja, ovaca, koza, konja i peradi zaklanih u klaonicama po tipu i kategoriji,
- koeficijent iskoristivosti (randman).

Jedinice posmatranja

Jedinice posmatranja za prikupljanje podataka su klaonice (poslovni subjekti i preduzetnici) koje kolju stoku i perad, za vlastite potrebe kao i za potrebe drugih pravnih ili fizičkih osoba (usluge klanja), registrovane na području Bosne i Hercegovine.

Obuhvat istraživanja

Istraživanjem su obuhvaćene sve klaonice u Bosni i Hercegovini, koje su obavljale klanje stoke i peradi u toku mjeseca za koji se podaci prikupljaju.

Način i vrijeme prikupljanja podataka

Prikupljanje podataka u ovom istraživanju se odvija metodom izvještavanja i obuhvata sve klaonice. Izvještajne jedinice dostavljaju podatke o klanju stoke i peradi koristeći postojeće statističke obrasce. Izvještavanja se obavljaju na mjesečnom nivou.

Federalni zavod za statistiku Federacije BiH i Republički zavod za statistiku Republike Srpske su obavezni da dostave podatke Agenciji za statistiku BiH u roku od 50 dana od zadnjeg dana u referentnom mjesecu.

Obaveza zaštite ličnih podataka

Informacije koje će se osigurati ovim istraživanjem koristit će se samo u statističke svrhe i neće biti objavljene u javnosti. Zaštita individualnih podataka regulisana je Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Zakon o statistici Federacije Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik", broj 63 / 03 i 9/09), Zakon o statistici ("Službeni glasnik RS", broj 85/03) i Zakon o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 49/06).

DEFINICIJE I OBJAŠNJENJA

Osnovni pojmovi

Slijedeće definicije i njihova pojašnjenja su u skladu sa UREDBOM EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA broj 1165/2008/EC od 19. novembra 2008.

Bruto težina je težina stoke i peradi neposredno prije klanja.

Neto težina (težina zaklanih životinja), odnosno težina očišćenog i ohlađenog trupla životinje je za:

Goveda: težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja iznutrica i nakon što je koža odstranjena, bez glave (odvojene od trupla između prvog i drugog vratnog pršljena); bez odstranjenih nogu (na prednjim nogama ispod koljena, a na zadnjim ispod skočnog zgloba), bez organa koji se nalaze unutar grudnog koša i unutar trbušne šupljine sa ili bez bubrega, bubrežnog loja i masnoće iz karlice i bez reproduktivnih organa i pričvršćenih mišića i bez masnoće iz vimena.

Svinje: (osim prasića) težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja iznutrica, cijeli ili podijeljen na dva dijela cijelom dužinom, bez jezika, čekinja (oštra dlaka), bez papaka, reproduktivnih organa, sala, bubrega i dijafragme; koja je iskrvarila, nakon odstranjivanja iznutrica, jezika, nogu, genitalija, masti, bubrega i dijafragme.

Ovce i koze: težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja iznutrica i nakon što je koža odstranjena, bez glave (odvojene od trupla između prvog i drugog vratnog pršljena); bez odstranjenih nogu (na prednjim nogama ispod koljena, a na zadnjim ispod skočnog zgloba), bez repa (odstranjenog između šestog i sedmog repnog pršljena), bez organa koji se nalaze unutar grudnog koša i unutar trbušne šupljine (osim bubrega i bubrežnog loja), i bez reproduktivnih organa i pričvršćenih mišića i bez masnoće iz vimena; bubrezi i bubrežni loj su dio trupla.

Perad: težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja perja i utrobe bez glave i nogu i bez vrata, srca, jetrice i želuca, poznato kao „**65% pile**“.

Pojam „ohlađeno truplo“ označava težinu hladnog trupla koja se za svinje dobiva oduzimanjem 2% od težine koja je zabilježena dok je truplo bilo toplo odnosno 45 minuta nakon što je svinja iskrvarila, za goveda se dobiva oduzimanjem 2% od težine koja je zabilježena dok je truplo bilo toplo odnosno 60 minuta nakon što je životinja iskrvarila.

Koeficijent iskoristivosti (randman): za zaklanu stoku i perad je odnos težine zaklane životinje i težine žive životinje i predstavljeno je procentom izračunatim na jedno decimalno mjesto (**npr. 55,5%**).

Sva zaklana stoka i perad treba biti zabilježena brojem i težinom (bruto težinom i neto težinom) bez obzira na mjesto gdje je kupljena.

Nivo objave podataka

Podaci se objavljuju za nivo Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta.

ORGANIZACIJA ISTRAŽIVANJA

Organi za provođenje istraživanja

Organi koji učestvuju u pripremi i provođenju mjesečnog istraživanja o klanju stoke i peradi u klaonicama su Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za statistiku Federacije BiH i Republički zavod za statistiku Republike Srpske.

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, u saradnji sa entitetskim zavodima za statistiku, određuje metodološke osnove, dizajnira obrasce i uputstva za njihovo popunjavanje, brine o efikasnom provođenju istraživanja, kontroliše i obrađuje podatke i priprema rezultate istraživanja za nivo Bosne i Hercegovine.

Prikupljanje podataka, kontrola, obrada i objavljivanje na entitetskom nivou je odgovornost entitetskih zavoda za statistiku.

Obrada i objavljivanje prikupljenih statističkih podataka

Nakon kontrole obuhvata izvještajnih jedinica i svih drugih matematičkih i logičkih kontrola, podaci se obrađuju i objavljuju za entitetski nivo od strane entitetskih statističkih institucija i prosljeđuju Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine. Rezultati iz mjesečnog istraživanja o broju i težini zaklane stoke i peradi u klaonicama se objavljuju u redovnim publikacijama.

Obrasci

Za provođenje mjesečnog istraživanja o klanju stoke i peradi u klaonicama koristi se obrazac „Mjesečni izvještaj o klanju stoke i peradi u klaonicama“.